

**70ή
ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ**

Θηλαστικά

Το ψηλότερο ζώο

Οι καμπλοπαρδάλεις (*Giraffa camelopardalis*) ξεχωρίζουν με διαφορά από όλα τα άλλα έμβια όντα, καθώς φτάνουν τα 4,6-5,5 μ. από τις οπλές μέχρι τις άκρες των κεράτων. Βρίσκονται στη σαβάννα και στον δασότοπο της Υποσαχάριας Αφρικής και ο αριθμός τους έχει μειωθεί κατά 30% από τη δεκαετία του 1980, κυρίως λόγω της απώλειας ενδιαιτημάτων και του παράνομου κυνηγιού.

Το παλαιότερο θηλαστικό

Το αρχαιότερο θηλαστικό που είναι σήμερα γνωστό στην επιστήμη είναι το *Brasilodon quadrangularis*, το οποίο υπήρξε πριν από 225,42 εκατ. χρόνια, κατά το Υστερο Τριασικό, στη σημερινή Βραζιλία. Ταυτοποιήθηκε από απολιθωμένα δόντια, δείγματα κρανίου και οστών. Πιστεύεται ότι ήταν ένα μικρό πλάσμα που έμοιαζε με μυγαλή, μήκους 12-20 εκ., και πιθανότατα έτρωγε έντομα. Περιγράφηκε επίσημα στο *Journal of Anatomy* στις 5/9/2022.

Η μακρύτερη γλώσσα σε χερσαίο θηλαστικό

Η γλώσσα του γιγάντιου μυρμηγκοφάγου (*Myrmecophaga tridactyla*) μπορεί να φτάσει τα 61 εκ. – περίπου το ένα τρίτο του συνολικού μήκους του σώματος του ζώου. Καλυμμένη με εξαιρετικά κολλώδες σάλιο και αγκιστρωτά εξογκώματα (θηλές), η γλώσσα διεισδύει σβέλατα στις φωλιές μυρμηγκιών και τερμιτών στην Κεντρική και Νότια Αμερική. Σε μία ημέρα, ένας μυρμηγκοφάγος μπορεί να φάει 30.000 έντομα!

Το μικρότερο θηλαστικό (μάζα)

Η νανομυγαλή (*Suncus etruscus*), της περιοχής της Μεσογείου και της νότιας Ασίας, είναι το πιο μικροσκοπικό θηλαστικό σε μάζα. Το τρωκτικό σε μέγεθος αντίχειρα ζυγίζει κατά μέσο όρο 1,8 γρ. – 20 φορές ελαφρύτερο από ένα ποντίκι.

Η μεγαλύτερη περιστροφή κεφαλιού από θηλαστικό

Λόγω της μορφολογίας της σπονδυλικής τους στήλης, οι τάρσοι (*Tarsiidae*) –δενδρόβια πρωτεύοντα θηλαστικά από τη νοτιοανατολική Ασία– μπορούν να στρέφουν το κεφάλι τους σχεδόν 180° προς κάθε κατεύθυνση. Ο τάρσιος των Φιλιππίνων (*Carlito syrichta*, εικονιζόμενος) διαθέτει τα **μεγαλύτερα μάτια θηλαστικού αναλογικά με το μέγεθος σώματος**. Οι βολβοί των ματιών του, πλάτους 16 κλστ., είναι σαν ένας άνθρωπος να έχει μάτια στο μέγεθος γκρέιπφρουτ!

Μόνο ένα άλλο ζώο μπορεί να γυρίσει το κεφάλι σε μεγαλύτερο βαθμό από τον τάρσο (μάθετε ποιο στη σελ. 34).

Το θηλαστικό στο μεγαλύτερο υψόμετρο

Ένα ποντίκι *Phyllotis vaccaum* συλλέχθηκε στην κορυφή του ηφαιστείου Γιουαϊγιάκο στα σύνορα Χιλής/Αργεντινής, 6.739 μ. πάνω από το επίπεδο της θάλασσας, τον Φεβρουάριο του 2020. Το ρεκόρ καταχωρίστηκε στο *Journal of Mammalogy* στις 5/4/2022.

Η βαθύτερη κατάδυση θηλαστικού

Το μεγαλύτερο βάθος βουτιάς από θηλαστικό είναι 2.992 μ. από μια φάλανα ζιφιό (*Ziphius cavirostris*) το 2013. Η κατάδυση-ρεκόρ –σχεδόν 12 φορές μεγαλύτερη από τη βαθύτερη ελεύθερη κατάδυση από άνθρωπο– πραγματοποιήθηκε στα ανοικτά της Καλιφόρνια (ΗΠΑ).

Το ταχύτερο πτερυγιόποδο

Τα θαλάσσια λιοντάρια της Καλιφόρνια (*Zalophus californianus*) μπορούν να διασχίσουν το νερό με ταχύτητα 40 κλμ./ώρα σε σύντομες ριπές – γρηγορότερα από ένα άλογο που καλπάζει. Ωστόσο, δεν είναι το **ταχύτερο θαλάσσιο θηλαστικό** γενικά: αυτός ο τίτλος ανήκει στην όρκα (*Orcinus orca*) ή αλλιώς φάλαινα-δόλοφονο, με ένα αρσενικό να έχει πετύχει χρόνο 55,5 κλμ./ώρα στις 12/10/1958.

Το ταχύτερο θηλαστικό εν πτήσει

Στο Τέξας (ΗΠΑ), το 2009, βραζιλιάνικες νυχτερίδες με ελεύθερη ουρά (*Tadarida brasiliensis*), με ραδιοπομπούς, καταγράφηκαν να πετούν για σύντομες περιόδους με ταχύτητα εδάφους 160,2 κλμ./ώρα, που σημαίνει ότι αυτές οι νυχτερίδες θα μπορούσαν να συναγωνιστούν τα ταχύτερα πουλιά σε επίπεδη πτήση.

Το Τέξας μάλιστα φιλοξενεί τη **μεγαλύτερη αποικία νυχτερίδων** στον κόσμο: περίπου 15 εκατ. νυχτερίδες με ελεύθερη ουρά συγκεντρώνονται συχνά στο σπήλαιο Bracken Cave, κοντά στην πόλη του Σαν Αντόνιο.

Η πολιτεία φιλοξενούσε επίσης κάποτε τη **μεγαλύτερη αποικία θηλαστικών** συνολικά. Το 1901, ο Αμερικανός ζωολόγος και οικολόγος C. H. Merriam βρήκε στο δυτικό Τέξας μια «πόλη» από κυνόμυες, που κάλυπτε έκταση 65.000 τ.κλμ. – σχεδόν το μέγεθος της Ιρλανδίας. Εκτιμάται ότι φιλοξενούσε περισσότερα από 400 εκατ. κυνόμυες με μαύρη ουρά (*Cynomys ludovicianus*).

Το μικρότερο θηλαστικό (μήκος)
Η νυχτερίδα bumblebee (*Craseonycteris thonglongyai*) έχει μήκος 3 εκ. και ζυγίζει περίπου 2 γρ. Ενδημεί σε σπήλαια στην Ταϊλάνδη και στη Μιανμάρ.

Το μεγαλύτερο χερσαίο θηλαστικό
Οι ενήλικοι αρσενικοί ελέφαντες της σαβάννας (*Loxodonta africana*) από την Υποσαχάρια Αφρική ζυγίζουν κατά μέσο όρο 5,5 τόνους και φτάνουν τα 3,7 μ. μέχρι τον ώμο.

Το μεγαλύτερο θηλαστικό
Μια τυπική γαλάζια φάλανα (*Balaenoptera musculus*), που θεωρείται ευρέως το μεγαλύτερο ζώο όλων των εποχών (βλ. σελ. 30-31), έχει μήκος 25 μ. και ζυγίζει περίπου 160 τόνους.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΝΗΣΙ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΡΗΞΕΙΣ

Με έκταση 103.000 τ.χλμ., η Ισλανδία σχηματίστηκε πριν από περίπου 70 εκατ. χρόνια από ηφαιστειακή δραστηριότητα στη Μεσο-Ατλαντική Ράχη, μια γραμμή κάτω από τον Βόρειο Ατλαντικό Ωκεανό, όπου συναντώνται οι τεκτονικές πλάκες της Ευρασίας και της Βόρειας Αμερικής. Η λιωμένη λάβα χύθηκε στην επιφάνεια και άρχισε να ψύχεται, δημιουργώντας έδαφος – μια διαδικασία που συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 32 ενεργά ηφαιστειαία στην Ισλανδία, η οποία βιώνει κατά μέσο όρο μία έκρηξη κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, αυτός ο ρυθμός έχει αυξηθεί σημαντικά από το 2021, όταν η έκρηξη του Fagradalsfjall (δεξιά) σηματοδότησε μια νέα εποχή γεωλογικής δραστηριότητας. Αυτό φαίνεται ότι θα συνεχιστεί, καθώς οι τεκτονικές πλάκες κάτω από την Ισλανδία απομακρύνονται σταθερά.

Η μεγαλύτερη πλημμύρα από τήξη των πάγων

Στις 5/11/1996, μια υπόγεια λίμνη εμφανίστηκε μέσα από το μεγαλύτερο παγοκάλυμμα της Ισλανδίας, το Vatnajökull, στέλνοντας νερό με μέγιστο ρυθμό 45.000 κ.μ. – ή περίπου 18 πίσινες ολυμπιακών διαστάσεων – κάθε δευτερόλεπτο. Η λίμνη είχε σχηματιστεί από έκρηξη του ηφαιστείου Γκρίμσβοτν, το οποίο βρίσκεται κάτω από το Vatnajökull. Η πλημμύρα ήταν η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί, αν και μια έκρηξη το 1918 κάτω από το παγοκάλυμμα Mýrdalsjökull μπορεί να δημιούργησε 400.000 κ.μ. ανά δευτερόλεπτο.

Το ηφαιστείο Fagradalsfjall ήταν αδρανές για 6.000 χρόνια πριν από την έκρηξή του τον Μάρτιο του 2021.

Στη φωτογραφία αριστερά εικονίζονται επιστήμονες που δουλεύουν δίπλα σε μια ηφαιστειακή σχισμή μετά από έκρηξη κοντά στον κρατήρα Sundhnjúkur της Ισλανδίας στις 18/12/2023. Περίπου 320 σεισμοί καταγράφηκαν από την Ισλανδική Μετεωρολογική Υπηρεσία στον απόηχο της έκρηξης, η οποία παρήγαγε αυλάκια λάβας ύψους 100 μ. που ήταν ορατά από την πρωτεύουσα Ρέικιαβικ, 42 χλμ. μακριά. Χρειάστηκε να γίνει εκκένωση των κατοίκων από το κοντινό φαροχώρι Γκρίνταβικ, καθώς μέχρι και 200 κ.μ. λάβας εξέρχονταν από τη ρωγμή κάθε δευτερόλεπτο (δεξιά).

Ο ψηλότερος άνθρωπος

Λίγα είναι τα ρεκόρ που αμφισβητούνται τόσο συχνά όσο ο τίτλος του ψηλότερου ανθρώπου. Ακόμα και τα Παγκόσμια Ρεκόρ Γκίνες δεν ήταν πάντα σε θέση να φιλτράρουν άτομα των οποίων το ύψος «διαστρεβλώθηκε» για τις οικονομικές σκοπιμότητες των διοργανωτών» (όπως έγραφε η έκδοσή του 1955). Για να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους, εδώ παρουσιάζουμε προοδευτικά την ιστορία των 14 ανδρών και 2 γυναικών που κατέχουν αναντίρρητα τον τίτλο από το 1900, συμπεριλαμβανομένου του ψηλότερου ανθρώπου που αναγνωρίστηκε ποτέ από τα Ρεκόρ Γκίνες (βλ. σελ. 26-27).

Δεν μπορούσε να σταθεί όρθιος ως ενήλικας – το ύψος του υπολογίστηκε μετά από ιατρική εξέταση.

Τζον «Μπαντ» Ρόγκαν (ΗΠΑ)
1867-1905
267 εκ.
1900-05

Χρησιμοποίησε το όνομα «Φίοντορ Μάνουσι» κατά τη διάρκεια της καριέρας του ως περιδεδειγμένος αξιολάβρο.

Φίοντορ Μάνουβ (Λευκορωσία)
1878-1912
239 εκ.
1905-12

Φρέντρικ Κέμπεστερ (ΗΒ)
1889-1918
237 εκ.
1912-18

Μπέρναρντ Κόιν (ΗΠΑ)
1897-1921
254 εκ.
1918-21

Χρησιμοποίησε συχνά το όνομα «Ζαν βαν Άλμπερτ» κατά τη διάρκεια της καριέρας του ως καλλιτέχνης τσίρκου.

Άλμπερτ Κρέμερ (Ολλανδία)
1897-1976
237,5 εκ.
1921-33

Ρόμπερτ Γουάντλσγου (ΗΠΑ)
1918-40
272 εκ.
1933-40

Επρόκειτο επίσης για τον ψηλότερο στρατιώτη – είχε τη μεγαλύτερη διάρκεια διατήρησης του τίτλου ψηλότερου ανθρώπου.

Βάνιο Μιλίριν (Φινλανδία)
1909-63
251 εκ.
1940-59

Το πραγματικό του ύψος ήταν 243,8 εκ. λόγω της κυρτής σπονδυλικής στήλης του.

Τζον Κάρολ (ΗΠΑ)
1932-69
263,5 εκ.
1959-69

